

ЗМІСТ

Засідання тридцять п'яте, вечірнє (Четвер, 19 травня 2018 року)

Прийняття за основу проекту Закону «Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції»	...2
Прийняття рішення про направлення на повторне перше читання проектів законів «Про внесення змін до Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» щодо пенсійного забезпечення» (№ 4442) та № 4442-1	...12
Розгляд проекту Закону «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав»	...39

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ТРИДЦЯТЬ П'ЯТЕ

*Сесійний зал Верховної Ради України
19 квітня 2018 року, 16 година*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги! Час, відведений для перерви, завершено. Прошу заходити до залу і готуватися до реєстрації на вечірньому засіданні.

Отже, реєструємося.

У сесійному залі зареєструвалися 354 народні депутати. Вечірнє пленарне засідання Верховної Ради України оголошується відкритим.

Нагадую, що ми обговорюємо законопроект [№ 5448-д](#) за повною процедурою.

До перерви були виступи від фракцій. Зараз до слова від фракції «Самопоміч» запрошується Іван Мірошніченко, після чого матимемо 15 хвилин для виступів народних депутатів. Хто хоче взяти участь в обговоренні, після виступу Івана Мірошніченка зможе записатися.

Будь ласка, пане Іване, 3 хвилини.

МІРОШНІЧЕНКО І.В., *член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»).* Добрий день, шановний пане спікер, шановні колеги! Фракція «Самопоміч», звісно, буде підтримувати законопроект щодо розвитку органічного виробництва в Україні, народні депутати з нашої фракції є серед його авторів. Але щоб не говорити лозунгами, хочу поділитися з вами реальним станом речей, розказати, що таке органічне виробництво, яке зараз його місце у світі, яка доля України в рамках цього великого ринку, що зростає.

Насамперед даним законопроектом ми закладаємо основи для розвитку, це фундамент, база, без якої неможливо розвивати даний сегмент виробництва. Проте це дуже складний бізнес.

Ми всі розуміємо, що для того щоб займатися органічним виробництвом, треба мати відповідне обладнання, відповідну техніку, змінювати технологію, мати відповідні препарати, які до того ж треба зареєструвати, мати право їх ввозити і реалізовувати в Україні, мати іншу технологію зберігання та логістики. Тому що органічне виробництво потребує уваги до культури виробництва і до продукту, як до дитини. Ми маємо контролювати кожен крок на шляху виробництва продукції. Тому цей шлях непростий і довгий, але його результат буде позитивним для тих, хто цим займається і робить це професійно.

Ми всі знаємо, що в усьому світі ціни на органічну продукцію у два-три рази вищі, ніж на звичайну сільськогосподарську продукцію. Наприклад, сьогодні ціна на продовольчу пшеницю з України на базисі поставки на кораблі становитиме близько 220 доларів, а така сама пшениця органічного виробництва в Німеччині коштує 500-600 доларів за 1 тону. Тому ті виробники, які займатимуться цим професійно, звісно, зможуть заробляти на органічному виробництві.

Проте давайте будемо об'єктивними. Де ми знаходимося сьогодні у світі органічного виробництва? Яка частка України? Обсяг світового ринку органічної продукції становить 100 мільярдів доларів, до 2025 року становитиме 325 мільярдів доларів обороту. Зростання в рік – 15-20 відсотків. В Україні з 33,4 мільйона гектарів землі тільки 360 тисяч гектарів, тобто 1 відсоток нашої ріллі, знаходиться під органічним виробництвом. Усього-на-всього 1 відсоток! Експорт з України становить близько 200 тисяч тонн, це приблизно 20 мільйонів...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Завершуйте, будь ласка, 30 секунд.

МІРОШНІЧЕНКО І.В. Тому попереду в нас – довгий шлях. Але хочу сказати, що Україна посяде гідне місце на ринку органічного виробництва, бо ринок це зробить, наш виробник це зробить, попит це зробить. Хочу лише побажати, щоб українці могли купувати і споживати органічну продукцію, а не тільки виробляти її на експорт.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Шановні колеги, прошу підготуватися до запису на виступи. Хто бажає взяти участь в обговоренні, прошу записатися.

Слово для виступу надається Кужель Олександрі Володимирівні. Пані Олександра передає слово Вадиму Івченку. Будь ласка.

ІВЧЕНКО В.Є., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, ще раз звертаюся до кожної фракції, кожного керівника, через декілька хвилин ми голосуватимемо безпосередньо за відповідний законопроект.

Про що йдеться в цьому законопроекті? Насамперед ми гармонізуємо наше законодавство з Директивою Європейського Союзу щодо органічного виробництва, яку ми вже підписали.

Перше. Ми вводимо реєстр виробників органічної продукції і тепер чітко знатимемо, хто і на якій землі працює, які добрива вносить, як відбувається вирощування та переробка тощо.

Друге. Ми чітко хочемо надати підтримку тим, хто безпосередньо сертифікує своє виробництво, і ця підтримка під час сертифікації надаватиметься з державного бюджету.

Третє. Ми дбаємо про споживачів, вони не повинні бути ошуканими. Не має бути етикеток «біо» чи, наприклад, «органік» на продукції, яка не є органічною.

Четверте. Ми вводимо чітке маркування і відповідальність для тих виробників, які будуть порушувати правила.

Насамкінець. Дуже важливо, щоб дане виробництво розвивалося в Україні. Адже ми все-таки є житницею Європи і повинні розуміти, що, скажімо, кожне наступне десятиліття ми підходитимемо до того, що ті підприємства, які мають відповідні потужності і можуть залучити інвестиції, будуть переходити на органічне землеробство і виробництво.

Я вже казав про Шишацький район Полтавської області, де 8,5 тисячі гектарів обробляє Герой України, який розпочинав ще з часів Радянського Союзу. Так ось першу догану йому виніс Горбачов за те, що він не виконував плану, мав мало центнерів віддачі з гектару. Але вже протягом 30 років він обробляє свою землю, застосовуючи органічне землеробство. Ця земля не знає, що таке плуг, на ній вирощують багаторічні трави, і вона показує сьогодні майже 95 відсотків

від того, що показує холдинг, який використовує найновіші технології і найновіші інновації. Сьогодні багато підприємців з інших країн пропонують тисячі, сотні, навіть десятки тисяч євро за 1 гектар. Тому ми повинні працювати, це наше майбутнє.

Пропоную прийняти даний законопроект за основу з подальшим його доопрацюванням.

Дякую.

Веде засідання заступник Голови Верховної Ради України
СИРОЇД О.І.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. До слова запрошується народний депутат Купрієнко.

КУПРІЄНКО О.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Фракція Радикальної партії Олега Ляшка. Дійсно, Україна є аграрною країною, житницею, мабуть, не тільки Європи, а повинна стати житницею усього світу. Чи достатньо уваги ми приділяємо сільськогосподарському виробництву та захисту не лише українських земель, а й громадян?

Уже стало притчею во язицех боротьба Радикальної партії за заборону використання пальмової олії. Замість того щоб боротися, захищати вітчизняного товаровиробника, українських селян і фермерів, ми фактично своєю бездіяльністю сприяємо тому, що в Україну сотнями тонн завозиться пальмова олія, яка широко використовується, зокрема в кондитерських виробках. Люди їдять такі цукерки та іншу продукцію, не знаючи, що всередині. А потім це вилазить боком, коли виникають серцево-судинні, онкологічні захворювання. Підійть у лікарні, у поліклініки і подивіться, яка кількість людей стоять у чергах до лікарів, яка кількість людей збирають гроші на операції з онкозахворювань. І ми не задумуємося, чому. А все тому, що ми ось таким чином бережемо здоров'я наших людей, вірніше не бережемо його.

Радикальна партія Олега Ляшка виступала і виступає за заборону використання таких продуктів, зокрема тієї клятої пальмової олії, яка насамперед шкодить здоров'ю наших громадян, а також перешкоджає

нашим селянам здавати молоко. Щоправда, уряд, слава Богу, за нашим наполяганням скасував свої заборони, але хотіли заборонити приймати молоко та продавати м'ясо із домогосподарств. Пам'ятаєте, на попередньому Дні уряду Гройсман сказав, що вже зняли всі заборони? Так, зняли, але питання ми порушували в п'ятницю, а зняли в четвер. То ви скажіть, що уряд вчора все-таки схаменувся і повернувся обличчям до селян. Тому що, якщо не буде в селі людей, так і село нікому не буде потрібне, і чи потрібне воно зараз.

Ми згадуємо про це тільки тоді, коли або хтось дорогу перекриє, або, не дай Боже, хтось помре. Тож давайте думати про людей не тільки тоді, коли треба проголосувати за когось, за призначення на якусь посаду, а щодня. Приймаючи такі закони, ми насамперед повинні захищати наших українців, а не сприяти розвитку іноземної економіки.

ГОЛОВУЮЧА. До слова запрошується народний депутат Семенуха.

СЕМЕНУХА Р.С., член Комітету Верховної Ради України з питань інформатизації та зв'язку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»).
Прошу передати слово Бориславу Березі.

БЕРЕЗА Б.Ю., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (одномандатний виборчий округ № 213, м. Київ, самовисуванець). Шановні українці! Звертаючись до вас, хочу щоб ви почули, що відбувається. Насамперед дякую фракції «Самопоміч» за надану мені можливість виступити. Коли треба голосувати за помісну церкву, то в залі 250-300 депутатів, а коли за закони, що поліпшують життя, то такої кількості немає. Це, мабуть, тому, що народні депутати церкву бояться більше, ніж виборців. Мабуть, тому, як бачимо, зараз у залі немає і 150 народних депутатів, щоб приймати будь-які законопроекти. Мабуть, тому ви можете побачити, як законопроект, яким передбачалися можливість для атовців отримувати землю там, де її немає, вбивство корупційної складової, коли через атовця брали землю, а йому за це давали копійки і там відбудовували домівки, знищення цієї схеми, зараз у цьому залі

був провалений компанією БПП. Тому що вони не дали голосів. Звісно, на церкву у них голоси є, а на атовців немає. Бачу, що пан Третяков зі мною погоджується (*Шум у залі*). Тому що ви киваєте головою.

Що б ви зараз не казали, але ганьба, коли в залі немає народних депутатів. Ганьба, коли лідери фракцій не можуть зібрати народних депутатів для голосувань. Ганьба, коли імітується робота, а результату не буде.

Ось побачите, коли розпочнеться передвиборна кампанія, ці депутати казатимуть: «Атовці, ми – за вас! Селяни, ми – за вас! Пенсіонери, ми – за вас! Переоберіть нас, і ми проголосуємо». Але насправді ці люди тут з'являються тільки тоді, коли вирішуються їхні персональні питання. Саме тому сьогодні не будуть розглядатися проекти законів про ЦВК, про землю. Ви побачите все, що завгодно, але не вирішення ваших питань.

Тому, коли наступного разу ви підете на виборчі дільниці, дивіться, за кого голосуєте, і розумійте, що якщо ви продаєте свої голоси, то отримуєте такий парламент, який працює виключно на себе, а не на вас, шановні виборці.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Прошу народних депутатів виступати щодо теми законопроекту.

До слова запрошується народний депутат Спориш.

СПОРИШ І.Д., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму (одномандатний виборчий округ № 15, Вінницька область, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановна президіє! Шановні народні депутати! Звичайно, законопроект № 5448-д, автор якого виступав тут, мабуть, разів п'ять або й більше, потрібний. Ми повинні його прийняти, головне, щоб народні депутати були в залі.

Дуже справедливо, що все-таки в даному законопроекті, як уже зазначалося, повинен бути реєстр органічних виробників, для того щоб був контроль, і це питання номер один. Ми добре знаємо, що зараз у виробництві органічної продукції немає ніякого контролю. У даному законопроекті закладено такий контроль.

Ми поважаємо європейські цінності. Ми йдемо в Європу. Ми знаємо, що європейський світ уже давно споживає органічну продукцію, так само повинно бути й у нас. Мине 10 років, і ми забудемо, що таке неорганічна продукція, ми поступово до цього йдемо. Тому на сьогодні пріоритетним є питання щодо реєстру органічних виробників, тому що тих, хто сіє саме органічну продукцію, дуже багато. У цьому питанні насамперед повинен бути контроль, як за тими, хто виробляє органічну продукцію, так і за органом сертифікації, про що вже казали наші колеги. Бо можна приклеїти бирку до якоїсь продукції і сказати, що вона органічна.

Але я порушував і знову хочу повернутися до питання штрафних санкцій. Думаю, що сьогодні в першому читанні ми, дай Боже, приймемо даний законопроект, і до другого читання треба обов'язково передбачити, щоб штрафні санкції були досить великими. Тому що за якусь наклеєну бирку, коли продукція не є органічною, повинні застосовуватися дуже великі штрафи. Це повинно бути питанням номер один.

В Україні, дійсно (я ще повернуся до цього питання), сіють багато органічної продукції. Вона значно дорожча, і, мабуть, не всі мають можливість її купувати. Отже, повинна бути якість виробництва, сертифікація тощо.

Тому я закликаю всіх народних депутатів зайти до сесійного залу і підтримати даний законопроект. Адже, прийнявши його, ми, дійсно, зможемо виробляти органічну продукцію, контролювати її якість та сертифікацію.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Шановні колеги, зараз буде останній виступ, потім заключне слово. Відповідно через 5 хвилин ми переходимо до голосування. Прошу всіх голів фракцій запросити народних депутатів до залу. Цей законопроект важливий також як і євроінтеграційний. Тому прошу максимально змобілізуватися.

Зараз до слова запрошується Рябчин Олексій Михайлович. Будь ласка, пане Олексію.

РЯБЧИН О.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина», Донеччина. Наша фракція буде підтримувати цей законопроект. Минулого разу, коли він був представлений у сесійному залі, він був трохи недолугий. Ми його завалили. Потім зустрілися з усіма виробниками органічної продукції, знайшли порозуміння і зараз його можна голосувати до другого читання.

З одного боку, цей законопроект захищає споживачів від недоброякісних виробників, які в маркетингових або в рекламних цілях ліплять бирки, що це органічна продукція, а продукт не такий. Здирають просто на 5-10 гривень більше, а люди не отримують очікуваної якості.

З іншого боку, він захищає виробників, які виготовляють дійсно якісну продукцію, не використовуючи добрив, вирощують своїми руками огірки, помідори, фрукти. Це допоможе їм легко сертифікувати продукцію як органічну.

Ми з колегами з міжфракційного об'єднання «Зелена енергія змін» аналізували програми політичних партій у всьому світі на наявність в них методики щодо органічної продукції. Ось обіцянки німецьких політиків. У кожній програмі політичної партії йдеться про те, яким чином вони будуть підтримувати органічне землеробство і органічну продукцію у своїй країні. Наприклад, у програмі партії пані Меркель написано, що план загальнонаціональної програми спрямовано на ефективніше використання сільськогосподарських угідь, залучення супутникових знімків для кращого аналізу ефективності сільськогосподарських угідь та подальшу економію використання штучних добрив.

Кожна політична сила має у своїй програмі положення щодо підтримки органічної продукції. Через рік всі в Україні підуть на вибори, і в програмі кожного буде написано, що вони за село, за органічну продукцію. Однак люди слідкуватимуть саме за цим голосуванням, чи розходяться ваші слова з ділом, чи не розходяться, чи це просто щось красиво написано в програмі, чи ви, дійсно, голосували за цей законопроект.

Я не хочу, щоб було так, як минулого разу, коли законопроект щодо виділення земельних ділянок атовцям і упорядкування цієї процедури було провалено. Хоча всі обіцяли підтримати атовців, виділення їм землі, однак провалили цей законопроект колеги з коаліції (*Шум у залі*). Провалили колеги з фракції «Блок Петра Порошенка». На жаль, ви дали понад 100 голосів за церкву, а за виділення землі атовцям – лише 50-60 голосів. Це ганьба!

Я не хочу, щоб таке повторилося з цим важливим законопроектом. Тому давайте реально підтримувати наших селян, споживачів і «зелений» порядок денний у нашій країні. «Батьківщина» голосуватиме «за».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, шановні колеги, до заключного слова запрошується Кулініч Олег Іванович. Прошу всіх заходити до залу, займати робочі місця, через 3 хвилини переходимо до прийняття рішення.

Будь ласка, Олегу Івановичу.

КУЛІНІЧ О.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин (одноmandatний виборчий округ № 147, Полтавська область, самовисуванець). Шановні колеги! Це надзвичайно важливий законопроект, який нам треба обов'язково сьогодні прийняти в першому читанні. Дуже прикро, що зараз у сесійній залі така кількість народних депутатів. Тому що органічна продукція – це саме та продукція, з якою ми можемо конкурувати і на європейських, і на світових ринках. Ми повинні зробити все для того, щоб ті підприємства, які вже досить давно займаються виробництвом органічної продукції, мали для цього можливість, і їхня продукція продавалася в наших магазинах як органічна, а ті підприємства, які не виробляють органічної продукції, просто не мали можливості під назвою «органічна» продавати зовсім неякісну продукцію.

Я хочу підтвердити те, про що сказав Вадим Івченко. Це стосується приватного підприємства «Агроекологія» в Шишацькому районі Полтавської області, це на території мого виборчого округу, яке очолює Семен Антоненко, Герой України, який уже, мабуть, 30 років займається виробництвом органічної продукції. До нього приїздить

переймати досвід виробники аграрного сектору не лише з нашої країни, а й з Європи та всього світу. Тому що в нього, дійсно, є чому навчитися. Саме такі підприємства ми повинні підтримувати, і робити все для того, щоб їхня органічна продукція абсолютно нормально і легко заходила на прилавки не тільки наших магазинів, а й європейських.

Дуже багато було сказано стосовно штрафних санкцій. Ми під час підготовки законопроекту до першого читання виписали їх у рамках адміністративного законодавства, це п'ять мінімальних заробітних плат для виробника. Ми не можемо там щось змінювати. Якщо буде потреба, ми готові до другого читання його доопрацювати, щоб для виробника, який займається іншими речами, а не виробництвом органічної продукції, було передбачено суворе покарання.

Тому, шановні колеги (звертаюся зараз і до народних депутатів, і до лідерів усіх фракцій), прошу підтримати цей законопроект у першому читанні, адже він, дійсно, необхідний для нашої держави, для всіх виробників органічної продукції.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Отже, обговорення питання завершено. Прошу всіх заходити до залу. Пане Григорію, є потреба в заключному слові? Немає.

Прошу голів фракцій і секретаріат Верховної Ради запросити народних депутатів до залу. Прошу зайти з ложі до залу і зайняти робочі місця.

Ставлю на голосування пропозицію комітету про прийняття проекту Закону «Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції» (№ 5448-д) за основу. Прошу підтримати європейський закон. Голосуємо.

«За» – 214.

Будь ласка, коли я ставлю питання на голосування, будьте на робочих місцях, а не мандруйте по залу.

Отже, шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію повернутися до проекту Закону «Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції» (№ 5448-д). Прошу всіх взяти участь у голосуванні і уважно

проголосувати пропозицію про повернення. Важливий кожен голос. Прошу підтримати. Голосуємо.

«За» – 221.

Будь ласка, запросіть народних депутатів з кулуарів до залу. Шановні колеги, наголошую, що цей законопроект – не тільки прохання аграрного комітету, це також один із законопроектів дорожньої карти з імплементації Угоди про асоціацію з ЄС. Тому я дуже прошу відповідально поставитися до голосування. Будь ласка, заходьте до залу, приготуйтеся до голосування.

Покажіть, будь ласка, по фракціях і групах, щоб ми бачили, чи є потенціал.

«Блок Петра Порошенка» – 83, «Народний фронт» – 53, «Опозиційний блок» – 0, «Самопоміч» – 19, Радикальної партії – 14, «Батьківщина» – 7, «Воля народу» – 5, «Партія «Відродження» – 16.

Отже, ставлю на голосування пропозицію про повернення до розгляду проекту Закону «Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції» ([№ 5448-д](#)). Прошу всіх уважно взяти участь у голосуванні. Важливий кожен голос. Прошу підтримати. Голосуємо.

«За» – 250.

Повернулися, колеги.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту закону № 5448-д за основу. Прошу підтримати. Голосуємо.

«За» – 251.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, до обіду ми включили до порядку денного для прийняття рішення проекти Закону «Про внесення змін до Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» щодо пенсійного забезпечення» ([№ 4442](#) та [№ 4442-1](#)). Відповідно до Регламенту до обіду ми включаємо, а після обіду без включення до порядку денного ми можемо це питання розглядати.

Ставлю на голосування пропозицію розглянути його за скороченою процедурою. Прошу проголосувати.

«За» – 110.

Переходимо до повної процедури розгляду.

До доповіді запрошується народний депутат України Ляшко Олег Валерійович. Будь ласка.

ЛЯШКО О.В., член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Радикальна партія. Нарешті, майже через два роки після того, як законопроект щодо відновлення соціальних гарантій чорнобильців було зареєстровано в парламенті, ми дійшли до того, щоб розглянути його в залі. Знадобилося три дні і щоб фракція Радикальної партії блокувала парламентську трибуну. Дякую всім народним депутатам, які підтримали нашу ініціативу щодо відновлення соціальних прав чорнобильців, що надзвичайно важливо, особливо напередодні 32-ї річниці Чорнобильської катастрофи.

У законопроекті пропонується перерахувати пенсії чорнобильцям, відновити право на медичне, соціальне забезпечення, відновити за рахунок держави харчування дітей у школах, розташованих у зоні, постраждалої від радіаційного забруднення.

Рішенням уряду Азарова у 2011 році чорнобильські виплати були переведені в ручний режим. З цього приводу Конституційний Суд України виніс два рішення, якими передбачено, що в державному бюджеті мають бути передбачені кошти на виконання чорнобильського закону. Але влада постійно вигадувала приводи для того, щоб не виконувати закону, мотивуючи тим, що немає грошей. Ми знаємо, де взяти гроші. Треба припинити торгувати сировиною, перекрити контрабанду на митниці, зупинити корупцію в газовій та енергетичній сферах, створювати робочі місця для українців, давати дешеві кредити для національного бізнесу – і тоді з'являться гроші в українській економіці на виконання чорнобильських та інших соціальних програм. Влада пішла найлегшим шляхом скасування дії чорнобильського закону.

Минуло 32 роки з того часу, коли українці рятували мільйони людей в Україні і у світі від чорнобильської чуми. Тоді ніхто не

рагував ані грошей, ані того, у що це обійдеться. Сьогодні, коли ці люди вже похилого віку і потребують медичної допомоги, коли треба величезні кошти на лікування, на елементарні потреби, у них їх немає.

Сьогодні вигадують усілякі пільги учасникам війни на сході. Важлива не кількість пільг, а їх виконання. Тому що коли держава обіцяє, вона повинна гарантувати надання пільг і чорнобильцям, і ветеранам, і батькам по догляду за дитиною та інші соціальні програми. Бо голосують перед виборами, щоб дурити людей (згадайте афганців, дітей війни, чорнобильців, інші категорії населення), а коли доходить до виконання, кажуть, немає грошей.

Тому єдина можливість – бути чесними і справедливими. А розгляд у Верховній Раді законопроектів щодо відновлення соціальних гарантій чорнобильців – це відновлення справедливості щодо цих людей, які ціною власного життя, здоров'я захищали нашу країну й увесь світ. Сьогодні прийшов час відновити справедливість і повернути чорнобильцям те, що належить їм за законом. Адже вони не просять більшого, навіть додаткових пільг не просять, хоча на них заслуговують. Я закликаю парламент проголосувати за законопроект і відновити дію державних гарантій чорнобильцям.

Оскільки це фактично останній пленарний тиждень перед трагічною річницею Чорнобильської катастрофи, я ще раз від імені фракції Радикальної партії хочу подякувати мужнім чоловікам і жінкам, героям – рятувальникам, пожежникам, військовим, водіям, будівельникам, величезній кількості людей, які рятували Україну і світ від чорнобильської чуми.

Багатьох із них, на жаль, уже немає серед живих, а ті, які залишилися, заслуговують на увагу, повагу та підтримку українського парламенту, українського уряду і Української держави.

Честь і хвала вам, шановні герої! Велика подяка і шана! Ми пам'ятаємо вас, щиро дякуємо і зробимо все для того, щоб захистити ваші права на достойну пенсію та соціальну допомогу. Гроші є! Треба тільки дати їх тим, хто цього потребує, а не красти і виводити їх на рахунки офшорних компаній. Відновлення справедливості – голосування за цей законопроект.

Прошу Голову парламенту оприлюднити в газеті «Голос України» список тих народних депутатів, які голосуватимуть за відновлення дії чорнобильського закону, і тих, не повертається язик

сказати «народних» депутатів, це будуть антинародні депутати, які не голосуватимуть. Ми дійдемо до кожного села і розклеїмо цей список на кожному стовпі. Цей список антинародних депутатів, які не проголосують і не повернуть чорнобильцям пільги, ми доведемо до кожної сім'ї в Україні, щоб усі знали, хто грабує українців, хто служить владі, а не народу і справедливості.

Закликаю парламент відновити справедливість, правду і підтримати чорнобильців, подякувавши нашим героям.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Шановний пане Ляшко, будь ласка, залишайтеся на трибуні. Зараз вам народні депутати ставитимуть запитання, у тому числі й щодо грошей, звідки така інформація, що в уряді є гроші.

Прошу народних депутатів записатися на запитання до доповідача.

Будь ласка, пані Романова, ваше запитання.

РОМАНОВА А.А., секретар Комітету Верховної Ради України з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Прошу передати слово Роману Семенусі.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, пане Семенуха, ваше запитання.

СЕМЕНУХА Р.С. Шановний Олегу Валерійовичу! Чи є фінансові розрахунки і в якому розмірі передбачається осучаснення пенсій чорнобильцям?

Дякую.

ЛЯШКО О.В. Дякую за дуже глибоке і правильне запитання. Фінансові розрахунки є. Додаткова потреба на виконання закону щодо статусу і державних гарантій чорнобильцям – орієнтовно до 6 мільярдів гривень. Кошти є.

Ми пропонуємо такі джерела, які дадуть можливість наповнити державний бюджет: перекриття масової контрабанди на митниці (додатково дохід до державного бюджету мінімум 5 мільярдів гривень); енергомодернізація, масштабні програми з оновлення житлово-комунального господарства, що дасть можливість на 30 мільярдів гривень скоротити субсидії на житлово-комунальні послуги і спрямувати ці кошти на виконання соціальних стандартів щодо чорнобильців, щодо підвищення заробітних плат і пенсій; зниження податків для національного бізнесу, що дасть змогу активізувати економічну активність, зростання ВВП як мінімум на 8 відсотків наступного року за умови реалізації програми Радикальної партії.

Підтримуйте, дорогі колеги з «Самопоміч».

ГОЛОВУЮЧА. Остап Єднак. Будь ласка, ваше запитання.

ЄДНАК О.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановний Олегу Валерійовичу, у мене таке запитання. Озвучена цифра, яку додатково потрібно виділити в цьому році з державного бюджету – 6 мільярдів гривень. Я так розумію, що за 25 років фінансування Українською державою різних пілг чорнобильцям ми витратили, мабуть, десятки мільярдів гривень, мільярди доларів. Якби ці кошти свого часу вклали в економіку, у розвиток інфраструктури, у створення робочих місць, у створення умов чорнобильцям, щоб вони не були залежними від пілг, а мали можливість самі створювати свої маленькі підприємства тощо, в їхню фінансову незалежність, а не залежність від держави.

Як ви гадаєте, чи не хибним був такий курс упродовж останніх років і зараз, коли ми постійно садимо чорнобильців та інші категорії громадян на соціальну голку?

Дякую.

ЛЯШКО О.В. Я, шановний колего, цілком вас підтримую. Треба радикально підвищувати доходи українцям і їхні заробітні плати, щоб людям не треба була подачка у сумі 300 гривень напередодні виборів,

не треба було оформляти субсидій для сплати комунальних послуг, тому що їхні заробітні плати не дають змоги це зробити. Але стосовно чорнобильців – це не пільги, це наш обов'язок за той героїчний подвиг, який вони вчинили, захищаючи країну. Це найменше, що ми можемо зробити для цих людей, щоб їм віддячити і допомогти сьогодні, коли їм важко. Багато з них – люди поважного віку. Ви знаєте: старість – не радість. До аптек в основному ходять люди поважного віку, багато серед яких – чорнобильці з невеликими доходами та копійчаними пенсіями.

Тому наша команда – за радикальне підвищення заробітних плат, щоб люди не жебракували потім на копійчані пенсії і щоб не виїжджали за кордон у пошуках кращої долі, а щоб працювали в рідній країні. Я радий, що ми союзники в цій важливій боротьбі для українців.

ГОЛОВУЮЧА. Запитань більше немає. Позиція зрозуміла. Будь ласка, повертайтеся на своє робоче місце.

До доповіді запрошується народний депутат Наталія Королевська, яка представить альтернативний законопроект № 4442-1. Пані Наталіє, прошу.

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Шановні колеги! Ми вважаємо, що зараз, безумовно, потрібно об'єднатися залу та підтримати в першому читанні законопроект № 4442. А якщо вдасться підтримати його в цілому, то це буде дуже правильний крок усіх народних депутатів України.

Через декілька днів ми відзначатимемо 32-гу річницю Чорнобильської катастрофи. Кожен з нас піде вшановувати пам'ять загиблих чорнобильців, спілкуватися, казати слова подяки. Але ми насамперед повинні покаятися і сказати, що діюча влада за останніх чотири роки скоротила всі гарантії, компенсації, пільги, за які ціною свого здоров'я заплатили ці люди.

Сьогодні вранці я була в Чорнобилі. Щороку ми разом з чорнобильцями їздимо туди для того, щоб віддати шану та подякувати тим, хто врятував світ ціною власного життя. Що сьогодні бачать

ті одиниці, які залишилися живими? Якщо у 2013 році обсяг фінансування бюджетної програми становив 327 мільйонів доларів, то у 2017 році його скорочено у 4,5 разу і на сьогодні він становить 72 мільйони доларів. Середній розмір пенсії чорнобильців у 2013 становив майже 400 доларів, а сьогодні – 140 доларів, тобто скорочено у 2,7 разу.

Шановні колеги, сьогодні мінімальна пенсія інваліда – ліквідатора аварії на Чорнобильській АЕС, людини, яка виживає лише волею Бога, тому що всі гроші, які є в родині, які вона отримує, витрачає виключно на ліки, становить 150 доларів. Якщо це справедливо, то вибачте.

За останній рік скорочено фінансування не тільки програми оздоровлення, пенсійної програми, а й програми підтримки дітей-чорнобильців. Більшість пільг, компенсацій у них відібрали. З 2016 року дітей-чорнобильців з інвалідністю позбавили навіть права на позаконкурсний вступ до вузів.

Тому, шановні колеги, перший крок, який сьогодні ми можемо зробити, – переглянути розмір пенсій. Найперше необхідно провести перерахунок пенсій людям з інвалідністю, тим, які віднесені до категорії 1, встановити розмір щомісячної пенсії у разі втрати годувальника, переглянути пенсії постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи.

Наступний крок, який ми повинні зробити, – встановити відповідний розмір бюджетного фінансування медичних програм, щоб люди могли лікуватися за рахунок держави. Тому що коли вони рятували світ, не питали, що за це буде, оскільки були впевнені, що їх не залишать сам на сам із хворобами та їхніми родинами.

Сподіваюся, у нас є можливість об'єднати зусилля, щоб підтримати, дійсно, цих мужніх людей, щоб тоді, коли ми підемо вшанувати пам'ять, ми могли дивитися людям в очі, вибачатися та робити свою справу. Підвищення пенсій чорнобильцям – це сьогодні єдина можливість забезпечити їм необхідну допомогу, насамперед для придбання ліків, оздоровлення і підтримки втраченого у Чорнобилі здоров'я, яке вони поклали, рятуючи світ.

Прошу пам'ятати про цих людей та підтримати даний законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Шановні колеги, прошу записатися на запитання до доповідача.

Сергій Євтушок. Будь ласка, ваше запитання.

ЄВТУШОК С.М., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту (одномандатний виборчий округ № 156, Рівненська область, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановна пані доповідач! Ми вже який день тут, у парламенті, говоримо про те, що натворили з чорнобильцями. Ви знаєте, політики відрізняються тим, що мають бути послідовними у своїх діях, у своїх кроках.

Скажіть, будь ласка, коли ви були міністром соціальної політики в уряді Азарова, чому ваше міністерство скасувало всі пільги чорнобильців? Чому ваше міністерство скасувало путівки на оздоровлення тих дітей? Чому ваше міністерство скасувало харчування дітей-чорнобильців? Скажіть, будь ласка, невже на сьогодні змінилися ваші позиція і бачення, тому що ви перебуваєте нібито в опозиції?

Дякую (*Шум у залі*).

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю. Оце, дійсно, запитання! Знаєте, у нас, коли депутати брешуть, то навіть не червоніють. Шкода, пане Євтушок, що ви вже так забрехалися, що, дивлячись мені в очі, несете цю брехню. Вам не соромно? Вам не соромно було тоді, коли ви голосували за бюджетні закони 2014 року, коли ви скасовували тими законами пільги чорнобильців.

Особисто вам, пане Євтушок, нагадую, що коли я працювала в уряді пана Азарова, ми виплачували середню пенсію чорнобильцям у розмірі 400 доларів. А сьогодні уряд виплачує 140 доларів. Ось така ваша відповідальність. Тому що тоді ви разом з коаліцією почали скорочувати всі пенсійні та соціальні виплати.

І у вас зараз... Не посміхайтесь, ви побачите цих людей і побачите...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Шановні колеги, я дозволю нагадати сесійному залу, що в Україні заробітні плати та пенсії виплачуються в гривнях. Національною валютою України є гривня, а не долари.

Тому, коли відповідаєте на запитання... (*Шум у залі*). Дуже прошу не перебивати головуючого. Добре?

Наступне запитання. Пан Вовк передає слово Купрієнку.

КУПРІЄНКО О.В. Фракція Радикальної партії Олега Ляшка. Пані Наталіє, ви від імені фракції «Опозиційний блок» зараз пропонуєте законопроект про підвищення соціальних виплат із бюджету чорнобильцям. Водночас він є альтернативним до законопроекту Олега Ляшка. Ми також є опозиційною політичною силою. Крім того, що ми заявляємо про відновлення соціальної справедливості, ще вказуємо джерела, де взяти кошти. До того ж ми подаємо законопроекти, як з цих джерел буде наповнюватися бюджет. Ваша політична сила, як правило, не підтримує ініціатив Радикальної партії Олега Ляшка щодо відновлення економіки України.

Поясніть, як таке може бути. Чому ви, з одного боку, кажете: давайте витратити бюджет, а з іншого – не допомагаєте його наповнювати?

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, пані Наталіє.

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю. Дякую. Знаєте, це, напевно, той окремий випадок, коли ми підтримуємо ініціативу Радикальної партії і будь-якої партії, тому що вважаємо, що якщо сьогодні ми маємо можливість підтримати людей, які захистили увесь світ, ми повинні об'єднатися, незважаючи на ім'я автора. Тому ми голосуватимемо за законопроекти і № 4442, і № 4442-1, аби прийняти рішення, підтримати, захистити людей, підвищити їм пенсії і відновити компенсації, адже вони захистили нас. Ми не бажаємо зараз у цьому залі з'ясовувати стосунки. Найкраща відповідь буде тоді, коли ми натиснемо кнопку і приймемо сьогодні в цілому це рішення. Тоді ми, дійсно, будемо переможцями (*Шум у залі*).

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, шановна пані Наталіє, за висловлену позицію.

«Батьківщина» наполягає на репліці. Хочу тільки звернутися з проханням до шановного пана Сергія, щоб його репліка була взірцем парламентської дипломатії.

Будь ласка.

ЄВТУШОК С.М. Фракція «Батьківщина». Дякую пані головуюча. Пані Наталіє, уся країна пам'ятає вашу рожеву мрію, про яку ви мрієте, мрієте – і ніяк не можете домріятися.

Щодо ваших закидів стосовно «бреше», хочу повідомити, що саме в той час, у 2011 році, коли міністром була Наталія Королевська, яка зараз стоїть на трибуні, Прем'єр-міністр Азаров скасував постанову № 1210.

Я тоді був міським головою міста Сарн, яке належить до четвертої зони, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи, і вимушений був шукати гроші на ці видатки з доходів міста. Тому що саме ви скасували надбавки до пенсій і таке інше.

Тому давайте розберемося, хто з нас тут бреше. Якщо ви скасували постанову, а зараз кажете, що боретеся, то розкажіть про свої рожеві мрії.

Дякую (*Шум у залі*).

ГОЛОВУЮЧА. Шановні колеги, це була репліка на образі фракції. Пані Наталіє, у кінці розгляду питання ви матимете 2 хвилини для заключного слова (*Шум у залі*).

Шановні колеги, репліки на репліку не буває.

Дякую, пані Наталіє, ви матимете заключне слово після обговорення питання. Будь ласка, проходите на своє робоче місце.

Прошу записатися на обговорення. Перепрошую, у нас є ще співдоповідач – народний депутат Павло Дзюблик. Будь ласка, пане Дзюблик, висловіть позицію комітету.

ДЗЮБЛИК П.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи (одномандатний виборчий округ № 66, Житомирська область, політична партія «Народний фронт»). Виборчий округ № 66, Житомирщина. Добрий день, шановні українці! На жаль, знову-таки змушений констатувати той факт, що про чорнобильців ми згадуємо тільки напередодні чергових роковин страшної катастрофи, і величезна кількість тих питань, які протягом багатьох років залишаються невирішеними, знову відкладаються до наступних роковин.

Якщо говорити про пільги та державні програми стосовно чорнобильців (я підтримую в цьому пані Наталію), у державному бюджеті позаминулого, минулого і 2018 років на все це було передбачено ні мало, ні багато – 1,9 мільярда гривень. Якщо брати до уваги тільки ті програми, які зараз є, і ті пільги, що передбачені законодавством, мінімальна потреба становить 4,1 мільярда гривень, а передбачено 1,9 мільярда гривень.

Це дуже гарна законодавча ініціатива, внесена Радикальною партією і представниками «Опозиційного блоку». Я все-таки просив би, щоб ви визначилися, і надалі ми просували єдиний законопроект, який об'єднував би весь зал.

Як завжди, стосовно таких питань, Міністерство фінансів України – проти, Кабінет Міністрів України – проти. Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України має зауваження до обох законопроектів.

Окрім того, комітет на своєму засіданні ухвалив рішення звернутися до авторів законодавчої ініціативи і повернути їм обидва законопроекти з метою об'єднання в один.

Особисто я буду підтримувати і один, і другий законопроекти і пропоную всім колегам також їх підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Шановний колего, залишайтеся, будь ласка, на трибуні (*Шум у залі*).

Шановний пане Юрію! Зараз відповідно до Регламенту – запитання, потім – репліка. Я вас почула. Шановний пане Юрію, повторюю, зараз – запитання, а потім – репліка! Це відповідно до Регламенту. Прошу записатися на запитання. Більше того, в негативному контексті в даному разі ваша фракція не згадувалася. Проте я надаю вам слово для репліки, щоб ви заспокоїлися і не ображалися.

Будь ласка, запитання народного депутата Євтушка.

ЄВТУШОК С.М. Фракція «Батьківщина». Шановний пане доповідачу, те, що потрібно відновлювати соціальну справедливість, ні в кого не викликає сумнівів, тому ми всіляко будемо підтримувати такі ініціативи. Скажіть, будь ласка, чи аналізували ви на засіданні

комітету, який механізм, для яких категорій постраждалих і які видатки для цього передбачаються?

Дякую.

ДЗЮБЛИК П.В. Пане Сергію, так, ми аналізували це на засіданні комітету. Хочу наголосити, що загалом комітет ухвалив рішення повернути обидва законопроекти авторам законодавчої ініціативи. Сподіваюся, що хоча б напередодні роковин Чорнобильської катастрофи ці два законопроекти об'єднають зал для того, щоб ми їх проголосували.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Шановні колеги, вам відповідають на запитання, а ви навіть слухати не хочете. Не перебивайте доповідача.

Наступне запитання народного депутата Семенухи. Прошу.

СЕМЕНУХА Р.С. Шановний представнику комітету, оскільки на поточний рік бюджет Пенсійного фонду України становить приблизно 139 мільярдів гривень, чи є розрахунки? Чи аналізував ці розрахунки профільний комітет? І найголовніше, чи є позиція уряду – висновок Кабінету Міністрів України, і який він? Якщо його немає, то чому профільний комітет його не вимагає?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, відповідайте.

ДЗЮБЛИК П.В. Дякую. Я щойно сказав, що Міністерство фінансів України проти прийняття і одного, і другого законопроектів. Розрахунки – це 6 мільярдів гривень щорічних додаткових витрат, пов'язаних із прийняттям даного законопроекту. Кабінет Міністрів України також проти. Є висновки, якщо треба, я можу вам їх надати.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Будь ласка, запитання пана Голуба. Думаю, що було б правильно, щоб профільний комітет оприлюднив висновки Кабінету Міністрів України.

Питання пана Голуба, а потім ви зможете зачитати висновки.

ГОЛУБ В.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (одномандатний виборчий округ № 197, Черкаська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Дякую. Шановна пані головуюча! Шановні колеги! Думаю, що всі присутні в цьому сесійному залі погодяться, а я, насправді, звертаюся до молодих колег, тих, які народилися приблизно в той час, коли сталася ця страшна біда, з тим, що ми маємо відновити соціальну справедливість стосовно людей, які поклали своє здоров'я, а дехто з них поклав своє життя, щоб, наприклад, ми, молоде покоління, могли якимось чином вижити в умовах такої страшної екологічної біди.

Шановний доповідачу, ми зараз розглядаємо основний і альтернативний законопроекти. Окрім того, що, безумовно, хотілося б почути про розрахунки, які робилися і чи взагалі вони робилися, хотів би, щоб ви зацентували увагу на різниці між цими законопроектами, і сказали, за який саме законопроект ви рекомендуєте нам голосувати.

Дякую.

ДЗЮБЛИК П.В. Комітет ухвалив рішення повернути обидва законопроекти авторам для того, щоб вони їх доопрацювали і, якщо можна, об'єднали свої зусилля.

Що стосується розрахунків – це близько 6 мільярдів гривень на рік. Єдиний позитивний висновок – Міністерство соціальної політики України підтримує законодавчу ініціативу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Шановні колеги, тут лунало запитання щодо висновків уряду. Прошу звернути увагу на матеріали, що роздані народним депутатам України. Міністерство фінансів не підтримує даного законопроекту, і немає висновків відповідно до Бюджетного кодексу.

Зараз репліка, на якій наполягав «Опозиційний блок». Будь ласка, пане Павленко, і потім продовжимо обговорення.

Дякую.

ПАВЛЕНКО Ю.О., член Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова та інформаційної політики (загальнодержавний

багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Шановна Ірино Володимирівно! Шановні колеги! Дякую за надану можливість виступити з реплікою. Хочу звернути увагу і доповідача, і всього залу, що «Опозиційний блок» послідовно протягом останніх років наполягає на розгляді тих законопроектів, які стосуються відновлення соціальних гарантій і захисту як ліквідаторів, так і тих людей, які постраждали і продовжують проживати на уражених територіях.

«Опозиційний блок» не голосував у 2014-2015 роках за відміну пільг і соціального захисту. Нас дивує, зокрема, позиція окремих народних депутатів – мажоритарників, які представляють Житомирщину та інші території, уражені цією бідною, які кажуть, що наша фракція у 2014-2015 роках голосувала за скасування цих пільг і сьогодні ми маємо непослідовну, нечітку позицію. А Наталія Королевська, шановний колего, стала міністром у 2012 році...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Ми всі пам'ятаємо біографію Наталії Королевської.

Запишіться на обговорення цього законопроекту.

Олег Ляшко. Будь ласка.

Шановні колеги, Олег Ляшко записався на виступ від фракції і зник. Тому далі виступатиме народний депутат Гальченко, який передає слово Юрію Павленку.

Юрій Павленко представить позицію «Опозиційного блоку». Прошу.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Шановні народні депутати, шановні громадяни, ще раз наголошую, що «Опозиційний блок» наполягав на тому, аби сьогодні ці законопроекти розглядалися в сесійному залі Верховної Ради України. На жаль, зараз поки що немає достатньої кількості народних депутатів. Тому я звертаюся до всіх, кому небайдужа доля десятків тисяч людей, ліквідаторів, тих, які у 1986 році стали на захист країни, а їх залишилося 2-3 тисячі, і, на жаль, з кожним днем їх стає все менше і менше. Це десятки людей, які проживали або продовжують жити на територіях, уражених Чорнобильською аварією, стосовно яких держава вчинила нечесно, обдуривши їх. Особливо це стосувалося періоду 2014-2015 років, коли так звана коаліція, яка вела

країну до Європи, позбавила цих людей мінімального захисту, обдуривши їх і фактично багатьом із них скоротивши життя.

На жаль, і зараз ми бачимо певну маніпуляцію з розглядом цього законопроекту. Сьогодні ми спостерігаємо не чітку, а взагалі відсутню позицію Кабінету Міністрів України, який пропонує не приймати цих законопроектів, не надаючи зрозумілих аргументів. Проте люди продовжують вимагати.

Я представляю Житомирську область, одну з найбільш постраждалих територій внаслідок Чорнобильської катастрофи. Щоразу під час зустрічей (я впевнений, це підтвердять й інші народні депутати, які представляють уражені території) перше запитання виборців: коли ви стосовно нас станете чесними, перестанете говорити, а приймете ті закони, які нам допоможуть просто жити і відчувати себе людьми, коли ви перестанете нас обдурювати, говорячи красиві слова на мітингах і покладаннях квітів, але при цьому іншою рукою забираєте мінімальні можливості для життя та розвитку дітей, які продовжують жити на цих територіях?

Тому «Опозиційний блок» підтримуватиме як свій альтернативний законопроект, так і законопроекти, які внесені депутатами з інших фракцій. Переконалими, ми знайдемо кошти для того, щоб такі закони виконувалися в повному обсязі. Водночас ми вимагаємо від уряду виконувати стосовно ліквідатора і чорнобильця чинне законодавство, яке, на жаль, сьогодні також не виконується українською владою.

Дякую за увагу і закликаю всіх підтримати законопроекти за основу з тим, щоб сьогодні проголосувати в цілому.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Від «Блоку Петра Порошенка» народний депутат Розенблат. Будь ласка.

РОЗЕНБЛАТ Б.С., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань промислової політики та підприємництва (одномандатний виборчий округ № 62, Житомирська область, партія «Блок Петра Порошенка»).* Добрий день, шановні колеги! Добрий день, шановний український народе! Добрий день, чорнобильці! Насамперед хочу подякувати керівництву Верховної Ради України і моїм

колегам народним депутатам, які спромоглися все-таки включити цей законопроект до порядку денного на сьогодні. Це дуже важливо.

Хочу зазначити, що ці законопроекти № 4442 та № 4442-1 (альтернативний) практично нічим не відрізняються. Тому закликаю авторів їх об'єднати і винести один проект на голосування. Це перше.

Друге. Тут усі кажуть про гроші, розрахунки, перерахунки тощо. Ще раз хочу нагадати, що 26 квітня 1986 року ніхто не згадував про перерахунки, гроші, усі думали, як рятувати країну. Тепер через 32 роки ми не маємо права зволікати з цим питанням, оскільки ті люди, які страждають від опромінення, від наслідків катастрофи, уже не зможуть заробити коштів, про які всі мріють. Отже, ми просто зобов'язані прийняти ці законопроекти і дати можливість людям відновити своє здоров'я. Це найголовніше.

Насамкінець. Я хочу, щоб усі зрозуміли, що між першим і другим читаннями проходить дуже багато часу. Ці люди не можуть чекати, у них немає часу.

Я закликаю перейти до другого читання за скороченою процедурою (за два тижні) і дати можливість людям отримати їхні гроші. Думаю, що ці 4,5 мільярда, про які сьогодні кажуть під час розрахунків, підуть тим людям, які, ще раз повторюю, не можуть більше ніде їх заробити.

Тому прошу всіх підтримати цей законопроект і дати людям надію.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. До слова запрошується народний депутат Купрієнко. Будь ласка.

КУПРІЄНКО О.В. Фракція Радикальної партії Олега Ляшка. 26 квітня 1986 рік. Думаю, багато хто з присутніх у цьому сесійному залі добре пам'ятає той день. Вірніше, не саме 26 квітня, а травневі свята. Я тоді був студентом п'ятого курсу фізико-математичного факультету Чернігівського педагогічного інституту. Чітко розуміючи, що таке радіоактивний атом, ми бігали попід стріхами, збирали зразки, носили під лічильник Гейгера і дивувалися, як таке можливо, що в центрі країни, в центрі Європи вибухнув реактор.

Скільки людей поїхали туди рятувати світ?! Вони тоді ще не знали. Вони гасили пожежу на атомній станції, а пізніше дізналися, що таке радіація і що таке мирний атом. Потім – довгі роки помирали від тих болячок, які до них приклеїлися внаслідок тієї клятої радіації.

Чи маємо ми право це забути? Ні! Чи маємо ми право не допомогти людям, які залишилися живими, через 30 років? Чи маємо ми право забути про сім'ї чорнобильців?

Слово «Чорнобиль» – це як карма, як кара небесна над Україною, над країною, яка залишилася наодинці з цією бідою після розвалу Радянського Союзу. Ніхто не взяв на себе обов'язок зберегти життя людей, які захищали, у тому числі й ту кляту Росію, яка зараз воює з нами. Ми залишилися самі. Так, отримуємо деяку допомогу. А зараз ми говоримо про те, що не можна знайти цих нещасних 6 мільярдів з державного бюджету, щоб людям, які 30 років страждають від хвороб і болячок, сім'ям, які втратили своїх чоловіків, синів, віддати належне. Та це якихось 0,5 відсотка державного бюджету. А якщо говорити про валовий внутрішній продукт, то в цифрах це якась сота частина відсотка.

Ми говоримо про те, що не дамо цим людям гідно закінчити своє життя? Та ні! Шановні колеги, давайте проголосуємо за цей законопроект, віддамо борг і за нас, і за тих, хто до нас перебував у цьому залі, за те що 30 років на кожні вибори використовували чорнобильців для свого піару. А зараз немає виборів. То ж давайте ми зробимо один раз – повернемо їм належне і не будемо про це довго і нудно розмовляти.

Голосуймо за законопроект! (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧА. Позицію фракції Радикальної партії висловлено.

Від фракції «Самопоміч» до слова запрошується народний депутат Семенуха. Прошу вас, шановний колего.

СЕМЕНУХА Р.С. Фракція «Об'єднання «Самопоміч». Шановні колеги, шановна пані головуєча, шановні українці, 26 квітня виповнюється 32-га річниця цієї страшної трагедії. Дуже правильно, що Верховна Рада сьогодні, напередодні цієї річниці, розглядає один з небагатьох законопроектів, який справді стосується людей і відновлення справедливості.

Але цинізм під час обговорення цього законопроекту вражає. Тому, думаю, що коротко треба нагадати всім українцям історію цього питання. А вона дуже проста. Уряд Азарова у 2011 році своєю постановою № 1210 фактично частково призупинив традиційний перерахунок надбавок до пенсій інвалідам-чорнобильцям. Більше того, останній раз зміни до цієї постанови вносилися урядом Яценюка 25 березня 2014 року і суттєво не вирішили цієї ситуації.

Так гучно розпіарена так звана пенсійна реформа наприкінці 2017 року фактично переважно так і не розв'язала цієї проблеми. Правильно кажуть колеги-мажоритарники, що немає такої зустрічі, під час якої люди не вимагали б відновити справедливість, перерахувати пенсії інвалідам-чорнобильцям. Тому, безумовно, сьогодні треба голосувати за цей законопроект. Фракція «Об'єднання «Самопоміч» підтримає його, але в першому читанні.

Звертаю увагу колег на те, що уряд щодо цього законопроекту зробив негативний висновок. Тобто він проти того, щоб перерахувати пенсії інвалідам-чорнобильцям. Крім того, уряд фактично не виконує свого обов'язку – звітувати в парламенті за рік своєї діяльності. Навіть під час розгляду цього законопроекту уряд боїться публічно висловити свою позицію.

Тому, думаю, законопроект треба приймати в першому читанні. За розрахунками авторів, це, до речі, не 6 мільярдів, а 5 мільярдів 196 мільйонів на рік. Думаю, треба чітко розуміти, які джерела наповнення, оскільки дефіцит Пенсійного фонду ніхто не скасовував, він становить 132 мільярди гривень і, на жаль, може бути ще більшим. Тому, вважаю, потрібна консультація з урядом, виважена позиція, за рахунок чого ми зможемо віддати борг людям.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Виступи від депутатської фракції завершено. Прошу народних депутатів України записатися на обговорення двох альтернативних законопроектів. На це відведено 9 хвилин.

До слова запрошується Андрій Лозовой. Будь ласка.

ЛОЗОВОЙ А.С., секретар Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка).

Радикальна партія Олега Ляшка. Знаєте, скільки не кажи «Ганьба!», нинішній владі соромно не стане. Звертаюся до шановних колег з різних фракцій: задумайтесь над тим, що про вас говоритимуть діти, онуки, прийдешнє покоління. Сьогодні ми усією командою (Олег Ляшко, Ігор Мосійчук, Валерія Заружко, Віктор Вовк, Альона Кошелева, Олег Купрієнко, Тетяна Юзькова, Олексій Ленський, Денис Силантьєв, Юрій Чижмарь, Олексій Кириченко, Василь Омельченко), поки багато з вас, шановні колеги, вибачте, ховаються у підземних переходах, пішли до людей. Вони нам дякували за те, що Радикальна партія, три дні блокуючи трибуну, добилася розгляду цього історично важливого законопроекту. А тих, хто не буде голосувати, люди проклянуть, я даю вам слово. І це позиція нашої залізної команди.

Шановні мажоритарники, Радикальна партія приїде до кожного в округ і розкаже, як ви на словах вболіваєте за чорнобильців, а як дійде до діла – не голосуєте. Ми поінформуємо усіх виборців щодо кожного, хто пройшов за списком. У слові Божому, у Біблії, написано: судіть по ділах. Ніхто з вас, вибачте, не відпетляє і не зможе уникнути політичної відповідальності, якщо сьогодні ви не підтримаєте чорнобильців.

Дехто тут каже, що не голосуватиме, тому що у Міністерства фінансів немає грошей. Шановні, треба менше красти, брехати, а виконувати економічну програму Радикальної партії, і будуть гроші і для чорнобильців, і для людей з інвалідністю, і для ветеранів АТО, і для афганців, і для тих людей, які потребують опіки держави.

Я дуже хотів би, і це мета нашої команди, щоб про Україну знали не як про країну, в якій трапилася Чорнобильська катастрофа, а як про країну мрій, де кожен громадянин відчуває себе захищеним, має нормальну роботу, достойні зарплату, пенсію, стипендію, соціальну допомогу. Більшість з тих людей, які ризикували життям і здоров'ям, рятуючи світ від екологічної катастрофи, до цього дня вже не дожили. Подумайте про живих, шануйте мертвих і голосуйте за совістю, а не за темниками, які розіслала Банкова. Я звертаюся до кожного депутата з фракції «Блок Петра Порошенка»: голосуйте за совістю, бо люди вас проклянуть.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Я вас дуже прошу, давайте обійдемося без проклять, добре? Шановний пане Андрію, ви ж сьогодні голосували за єдину помісну церкву.

Народний депутат Дунаєв передає слово своєму колезі Юрію Павленку. Прошу.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Шановна головуюча, шановні колеги, учора депутати від фракції «Опозиційний блок» зустрічалися з представниками громадських організацій, зокрема з тими людьми, які представляють і були у 1986 році першими ліквідаторами. Це пожежники, правоохоронці, шахтарі Донбасу, працівники водного господарства, лікарі, люди інших професій, які тоді першими стали на захист країни. На жаль, цих людей залишилися вже одиниці. Не більше 2 тисяч осіб сьогодні проживають на території країни. Це ті люди, які ціною власного життя, здоров'я, ціною здоров'я своїх наступних поколінь захистили Україну і світ.

Одним з таких людей був і мій батько Олексій Олексійович, який будував дамби по річці Прип'ять. Вісімдесят дамб було збудовано його руками, які не дали, щоб води Прип'яті потрапили в Дніпро, а відповідно врятували Київ та багато інших населених пунктів. Батька також сьогодні немає серед нас, як і більшості його побратимів, друзів, які не раз були у нас вдома.

Тому я звертаюся до Верховної Ради, до членів усіх фракцій з проханням віддати шану цим людям. Давайте визнаємо свою помилку 2014-2015 років, коли ми їх принизили своїми рішеннями, принизили пам'ять багатьох з тих, хто не дожив до цього часу, фактично позбавивши їх тих гарантій, які були надані, коли вони йшли захищати країну, не сподіваючись на це.

Я закликаю Верховну Раду не ховатися від прийняття цього рішення. Я бачу, що багато народних депутатів, особливо з більшості, вже сховалися, ігноруючи голосування за цей законопроект. Давайте не будемо перетворювати це на піар-акцію, а приймемо реальне, дієве рішення Верховної Ради, спрямоване на захист конкретних людей, до того ж людей, яких залишилося вже не так і багато в нашій країні.

Фракція «Опозиційний блок» наполягає прийняти сьогодні за основу і в цілому цей законопроект стосовно українських громадян і змусити уряд виконати його.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. До слова запрошується народний депутат Мельничук.

МЕЛЬНИЧУК С.П., *член Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка).* Добрий день, український народе! Добрий день, шановні колеги! Цей законопроект важливий, але цинізм полягає у тому, що коли «порохотушки» блокували трибуну і сьогодні внесли цей законопроект, то їм потрібно було й далі стояти, щоб голодуючі чорнобильці побачили, що все проголосовано. Наразі ми бачимо, що, пішовши звідси, справу не доробили, а просто завалили.

Хто залишив цих людей далі голодувати? Хто підіграв Прем'єр-міністру в тому, що цей законопроект завалиться, тому що в залі не вистачить голосів для прийняття? Цинізм полягає у тому, що згадуються Бог, люди, інваліди. Так само було під час виборчої кампанії. Людям і далі просто брешуть, брешуть і брешуть. Достатньо цієї брехні!

Дякую.

Веде засідання заступник Голови Верховної Ради України
СИРОЇД О.І.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. До слова запрошується народний депутат Заружко.

ЗАРУЖКО В.Л., *народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка).* Радикальна партія Олега Ляшка. Шановні колеги! Шановні громадяни України! Хочу сьогодні звернутися до вас з приводу цієї надважливої теми – захисту чорнобильців. Це жахлива трагедія, яка сталася в моєму дитинстві і яку я дуже добре пам'ятаю. Пам'ятаю дуже добре ще й тому, що мій рідний дядько був одним з ліквідаторів аварії на Чорнобильській атомній станції. Він лише на 14 років старший за мене, але все своє життя лікується, як лікуються тисячі українців, які задля ліквідації цієї жахливої катастрофи світового масштабу віддали найцінніше, що в них було, – своє здоров'я, а деякі й своє життя.

Я закликаю вас, незважаючи на фракційну приналежність, долучитися до цієї дуже важливої справи, щоб відновити соціальну справедливість, забезпечити людям соціальні гарантії, захист держави, бо вони, дійсно, на це заслуговують, адже це справжні герої, для яких ми сьогодні повинні зробити те, що можемо, – відновити пільги і дати можливість лікуватися та мати достойне життя.

Я пишаюся своєю фракцією та тими депутатами, які разом з нами доклали зусиль до того, щоб через три дні блокування трибуни ми нарешті побачили це питання в порядку денному. Я буду пишатися всіма вами, якщо ми сьогодні зробимо велику справу, – приймемо дуже важливий для країни та для всіх людей закон. Будь ласка, голосуйте, долучайтеся до нас, давайте зробимо це разом.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Слово для заключного виступу автор законопроекту передав Михайлу Головку. Але прошу виступити коротко, буквально протягом 1 хвилини, бо час уже вичерпується.

ГОЛОВКО М.Й., *член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 164, Тернопільська область, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Свобода»).* Всеукраїнське об'єднання «Свобода». Шановні колеги! Хочу подякувати авторам за правильні законопроекти, тому що, дійсно, нашим стратегічним завданням є відновлення справедливості стосовно людей, які віддавали свої життя, рятуючи нашу країну від Чорнобильської трагедії, та повернення пільг інвалідам.

Тим, хто звинувачує і розказує про те, що немає де взяти тих 6 мільярдів, хочу сказати, що кошти є, і ми покажемо, де їх взяти. Внесіть на розгляд до парламенту наш пакет антиолігархічних законопроектів щодо повернення коштів з офшорів, ліквідації приватних монополій, повернення контролю держави над лотереями (а це понад 20 мільярдів), і знайдете не 20, а 100 мільярдів, якщо ви, дійсно, хочете добитися справедливості і захистити інтереси простих українців, чорнобильців, які рятували нашу державу від тієї катастрофи.

Ми закликаємо підтримати цей законопроект. Наша політична сила, Всеукраїнське об'єднання «Свобода», голосуватиме за нього. Але найголовніше, – ми закликаємо Голову парламенту внести пакет антиолігархічних законопроектів на розгляд, і ми знайдемо гроші для країни.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. До слова запрошується Перший заступник Голови Верховної Ради України Ірина Геращенко. Будь ласка, 3 хвилини.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Дякую. Шановні колеги, я також як народний депутат України хочу долучитися до цього важливого обговорення. Ви знаєте, «призрак бродить по Європе, призрак популізму». Ця примара не тільки доповзла до цього залу, а й зайняла тут дуже багато місць.

Насправді в цьому залі немає такої людини, яка не вважає ліквідаторів Чорнобильської катастрофи героями, яка щиро не співчуває учасникам найбільшої техногенної катастрофи і не вважає їх жертвами. Проте насправді не можна займатися таким популізмом, від якого, як правильно в цьому залі хтось зазначив, ані солодше, ані легше не стане жити жертвам цієї катастрофи.

Я дуже добре пам'ятаю, як 20 років тому, коли я була журналістом, ми з журналістської ложі спостерігали за нападом любові до дітей війни. Коли перед виборами в березні 1998 року так само в нападі популізму, в угарі прийняли закон стосовно дітей війни. Сьогодні ми на всіх зустрічах також чуємо від літніх, підло обманутих отакими популістами людей, запитання, чому не виплачуються гроші, пенсії жертвам війни.

Та тому, дорогі ветерани, дорогі діти війни, дорогі чорнобильці, що в цьому залі, на жаль, багато популістів і абсолютно безвідповідальних людей, радикально популістських, радикально безвідповідальних, які можуть проголосувати за що завгодно, але потім ті закони не виконуються.

Мене вразили представники профільного комітету, які з найвищої трибуни кажуть, що уряд це підтримує. Колеги, давайте навчимося читати документи, де чітко вписано, що Міністерство фінансів України не підтримує цього законопроекту, і вписана популістська

позиція Міністерства соціальної політики України та Пенсійного фонду України: ми дамо згоду, якщо це підтримає Міністерство фінансів України.

Уряд повинен говорити в один голос, а не намагатися сподобатися комусь чи не сподобатися. Я надішлю запит до Прем'єр-міністра України пана Гройсмана. Що це таке, що одне міністерство – за чорнобильців, а інше – проти? Ви з'ясуйте, будь ласка, і дайте узгоджену відповідь цьому залу, щоб ми визначилися.

Шановні колеги, на цій трибуні стояла пані міністр (ми добре пам'ятаємо її біографію, нагадувати не треба), за часів перебування на посаді якої це не просто було скасовано, а жодного разу не виконувалося. Я не знаю, кому ви в доларах і за що платили, українські пенсіонери отримують свою пенсію в гривнях. І ваш законопроект, де ви намагаєтеся навісити на український бюджет 6-13 мільярдів, призведе до зубожіння (ваше улюблене слово) цих пенсіонерів.

Тут також присутній Віктор Михайлович Пинзеник (я згадую його прізвище, щоб йому надали слово), який, можливо, найкращий економіст у цьому залі. Він підтвердить, що жоден уряд не виконував цього закону! Він існує, як примара, як привід популізму.

Люди, мені соромно за ваше голосування – 242 голоси, яким ви обдурили чорнобильців, намагаючись це зробити в переддень Чорнобильської трагедії, сказати, що ми прекрасні, ми за це проголосували, знаючи, що на це немає грошей.

Давайте на бюджет попрацюємо, повернемо гроші та підвищимо пенсії усім українським пенсіонерам, у тому числі й чорнобильцям. Це буде чесно й правильно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Отже, шановні колеги, обговорення питання завершено.

Заключне слово надається авторам обох законопроектів. Колеги, може бути по 1 хвилині? (*Шум у залі*). Добре, по 3 хвилини.

Спочатку виступить Олег Валерійович Ляшко, за ним – Наталія Юріївна Королевська. Після того переходимо до голосування.

ЛЯШКО О.В. Колеги, підходьте до трибуни, покажемо їм, як треба працювати залізною командою.

Три дні фракція Радикальної партії блокувала парламентську трибуну, і ми свого досягли: питання чорнобильців, яке хвилює сотні

тисяч людей в Україні, розглядається в цьому залі. Я не згоден із своєю колегою – віце-спікером парламенту, яка каже, що це питання популізму. Це не так, це питання справедливості і відповідальності перед чорнобильцями.

Підіть до людей, а не з трибуни, і скажіть їм в очі, що те, що ви обіцяли, – це популізм, що ви їх обдурювали, коли обіцяли і що у вас немає на це грошей. Я вам скажу, шановна, не впевнений, що ви звідти повернетесь, тому що люди вас запитують: чому для зарплат суддям, прокурорам по 300 тисяч гривень на місяць є, чому контрабанду на митниці, як провозять мільярди, ніхто не перекриває, хоча вся країна знає про ці мільярдні потоки контрабанди, чому для одних є, у тому числі й для тих, хто не заслуговує, а для чорнобильців, які віддавали свої життя, грошей немає?

Ви згадали про дітей війни і кажете, що це був популізм. Ні, це було також правильне рішення. Інша справа, що політики використовують перед виборами і дітей війни, і чорнобильців, щоб потім обдурити їх. А ми пропонуємо не дурити, а повернути те, що людям належить.

Кажуть, що Радикальна партія пропагує радикальний популізм. Брехня! Подивіться на голосування в парламенті і на перелік законопроектів, ініційованих Радикальною партією. Усі законопроекти як один стосуються або питання оборони, безпеки, або питання відновлення української економіки.

Безвідповідальність і злочин, коли нинішня влада підписує угоди щодо торгівлі сировиною замість того, щоб навпаки заборонити це, а торгувати продукцією, тому що продаж сировини – це приречення на бідність, і тоді не буде ніяких грошей.

Радикальна партія знає, які глобальні проблеми стоять перед нашою країною. Перше – це міграція. Друге – це відсутність дешевих кредитів. Третє – це екологія. Четверте, надзвичайно важливе питання, – це відсутність влади, яка сьогодні є компрадорською. В Україні повинна бути українська влада, яка відновить економіку для того, щоб були гроші на виконання соціальних програм. А ви нам сьогодні розкажете, що не дасте нікому нічого, тому що немає грошей. З такою політикою, яку ви проводите, ніколи не буде грошей ні на що, окрім як на ваші офшорні рахунки.

Ми пропонуємо іншу політику – відновлення економіки, щоб гроші були і на соціальні питання, і на оборону, і на...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Заключний виступ – Наталія Королевська.

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю. Шановні колеги, ми можемо довго тут з'ясовувати, хто був кращий, а хто був гірший. Найкраще спитати в людей, коли їм жилося краще – чи чотири роки тому, чи зараз. Я впевнена, що кожен чорнобилець вам доведе, що хоча б трохи, але тоді він міг виживати.

Сьогодні ми маємо шанс об'єднати свої зусилля, не ображати один одного, не доводити, хто кращий, а хто гірший, не вдаватися до популізму. Тому що популізм – це коли не вистачає грошей тільки на ветеранів, чорнобильців, дітей-сиріт, переселенців. Популізм – це ще й велика помилка.

Сьогодні наше завдання – підтримати саме тих людей, які найбільше цього потребують, і сказати, що, ми можемо зараз скасувати ті шалені заробітні плати державних чиновників, керівників держкорпорацій, які отримують мільйони. Ми можемо втриматися від ремонту Маріїнського палацу та інших палаців, перерозподілити бюджетні кошти таким чином, щоб захистити тих людей, які свого часу рятували нас, та подякувати тим, хто живий, і дати їм можливість пожити ще декілька днів, тижнів чи років.

Тому ми пропонуємо проголосувати сьогодні в першому читанні та в цілому один з двох законопроектів. Ми підтримуємо і перший, і другий законопроекти. Будь-який з них, прийнятий сьогодні, захистить людей та покаже нашу адекватність. А ті, які не проголосують, нехай це буде на їхній совісті.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, шановні колеги, ми завершили обговорення питання, переходимо до прийняття рішення.

Нагадую, що висновок комітету – повернути законопроекти № 4442 та № 4442-1 суб'єктам права законодавчої ініціативи на доопрацювання. Хочу наголосити, що Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України також рекомендує повернути законопроекти суб'єктам права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

Я ставитиму на голосування в такій послідовності. Спочатку – прийняття за основу законопроекту № 4442, який доповідав Олег Ляшко, після того – законопроекту № 4442-1, який доповідала Наталія Королевська, а потім пропозиція комітету – повернути суб'єктам права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

Прошу всіх відповідально взяти участь у голосуванні.

Ставлю на голосування пропозицію прийняти за основу законопроект № 4442. Хто підтримує дану пропозицію, прошу проголосувати.

«За» – 190.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію прийняти за основу законопроект № 4442-1, який доповідала Наталія Королевська. Хто підтримує, прошу проголосувати.

«За» – 159.

Зараз, як я попереджав, ставлю на голосування пропозицію комітету повернути законопроекти № 4442 та № 4442-1 суб'єктам права законодавчої ініціативи на доопрацювання. Хто підтримує позицію комітету, прошу проголосувати. Прошу підтримати.

«За» – 203.

Шановні колеги, прошу зайняти робочі місця. Я ще раз поставлю на голосування пропозицію комітету повернути законопроекти № 4442 і № 4442-1 суб'єктам права законодавчої ініціативи на доопрацювання. Це позиція комітету, яку, він, власне, запропонував для прийняття рішення у Верховній Раді.

Хто підтримує позицію комітету, прошу проголосувати. Прошу підтримати. Голосуємо.

«За» – 218.

Остання пропозиція, яка є у мене відповідно до Регламенту, – направити до комітету на доопрацювання. Хто підтримує пропозицію про направлення законопроектів № 4442 та № 4442-1 на доопрацювання, прошу проголосувати. Прошу підтримати.

«За» – 230.

Рішення прийнято.

Звертаюся до представника уряду з проханням надати узгоджену позицію щодо даних законопроектів.

Шановні колеги, прошу уваги! Зараз 17 година 45 хвилин, і в нас є документ щодо наших міжнародних зобов'язань. Минулого тижня ми розглянули блок питань щодо інтелектуальної власності і прийняли в першому читанні один із законопроектів. Комітет під час довгої, фактично цілодобової роботи доопрацював його до другого читання. До нього є велика кількість поправок і всі ми не зможемо сьогодні розглянути. Проте якби ми сьогодні розпочали розгляд цього законопроекту, це був би важливий сигнал нашим партнерам, щоб до 26 квітня, коли минає дедлайн, ми показали волю парламенту до його вирішення.

Наголошую, ми не маємо шансів сьогодні його повністю розглянути, але можемо почати і дати хороший сигнал нашим партнерам. Тому прошу парламент цю пропозицію підтримати. Я можу вносити його на розгляд до другого читання.

Зараз пропоную перейти до розгляду цього законопроекту, щоб голова комітету міг доповісти. Думав, ми встигнемо розглянути ще один законопроект, але за 14 хвилин не зможемо цього зробити, ми на наступному тижні його розглянемо.

Переходимо до розгляду проекту Закону «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав» ([№ 7466](#)). До доповіді запрошується голова Комітету з питань науки і освіти Співаковський Олександр. Пане Олександр, будь ласка.

СПИВАКОВСЬКИЙ О.В., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти (одномандатний виборчий округ № 182, Херсонська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Дякую. Шановний Андрію Володимировичу! Шановні колеги! Розуміючи ситуацію, яка на сьогодні склалася, враховуючи те, що сьогодні ми фактично завершуємо наш пленарний тиждень, хочу звернути увагу, адже з цим ми всі підемо працювати на три тижні в наші округи до виборців.

Шановні колеги, ми не просто розглядаємо законопроект щодо ефективного управління авторськими правами, а ми фактично розв'язуємо проблему того, чи повернемо довіру і чи збираємося захищати інтелектуальну власність і права тих, які створюють цю власність на території України. Думаю, нам не потрібно називатися європейською

Нігерією, де ставлення до інтелектуальної власності фактично не забезпечено законодавством.

Комітет з питань науки і освіти провів дуже складну роботу. Ми абсолютно чітко розуміємо, що є стейкхолдери, які так чи інакше представляють різні погляди на цей законопроект. Насамперед це ті, які створюють інтелектуальну власність, які її споживають, які її використовують, які отримують гроші і які їх розподіляють тощо.

Думаю, що ситуація, яка склалася на ринку інтелектуальної власності, свідчить про те, що сьогодні збирають тільки 2,5 мільйона доларів. Фактично ринок оцінюється в близько 100 мільйонів доларів. Тому, шановні колеги, ми повинні розуміти, що не розв'язавши на законодавчому рівні цю проблему, ми фактично даємо можливість красти інтелектуальну власність.

Законопроект дуже складний. Прийнявши його у першому читанні, ми пішли на відповідний крок. Дуже сирий законопроект, внесений Кабінетом Міністрів України, ми прийняли за основу, створивши відповідний майданчик на базі Комітету з питань науки і освіти, де зібрали абсолютно всі зацікавлені сторони для того, щоб обговорити і створити відповідний текст.

Шановні колеги, це було дуже непросто, але ми допустили 72 фахівця до спільної роботи над цим законопроектом. Жодна людина, жоден фахівець, жодна група, жоден ЗМІ не отримали заперечення щодо участі в цій роботі. Протягом двох тижнів комітет працював у режимі з 10 до 22 години для того, щоб створити цей текст. Це була дуже складна робота – близько 400 поправок, які розглянула робоча група. Ситуація була непростою, але ми вийшли на фінальний текст.

Після цього ми провели засідання з міжнародними партнерами, які також представляють інтереси і вносили відповідні поправки. Після чого надали нашим колегам з Європейського Союзу та Сполучених Штатів Америки можливість подивитися цей документ і провести відповідну експертизу. Отже, ми забезпечили абсолютно чітку, прозору підготовку відповідного тексту.

Після того як наші американські та європейські партнери провели відповідну експертизу, три дні тому ми зустрічалися у Посольстві Сполучених Штатів Америки, де поставили крапку, і на сьогодні ми фактично маємо документ, який повинен влаштовувати всі зацікавлені сторони.

Шановні колеги, залишилося чотири контроверсійні питання, які ми 17 квітня порушили на засіданні комітету, де в присутності наших колег зі Сполучених Штатів Америки та Європейського Союзу, народних депутатів, які також брали участь у роботі над цим документом і...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, додайте 2 хвилини.

СПВАКОВСЬКИЙ О.В. Ми абсолютно чітко, прозоро завершили розгляд питання голосуванням, і п'ять депутатів із п'яти проголосували «за». Це представники «Самопоміч», «Батьківщини», «УКРОПу», «Народного фронту», «Блоку Петра Порошенка».

Шановні колеги, це означає, що є відповідна політична підтримка. Це дуже складна річ, але просто хочу сказати, що навіть щодо контроверсійних питань кожна сторона на засіданні комітету мала можливість висловити свою думку. Це такі питання: по-перше, встановлювати чи не встановлювати обмеження щодо кількості ОКУ, які здійснюють добровільне колективне управління, по-друге, здійснення розподілу незапитаних коштів, по-третє, запровадження електронної автоматизованої системи обліку та реєстрації ОКУ і роздержавлення ДО УААСП.

Шановні колеги, кожна сторона на засіданні комітету мала можливість висловити свою думку, після чого члени комітету відповідно голосували. Ми маємо текст. Але хочу сказати, що в останні дні ми провели консультації, щоб не влаштовувати шоу під куполом Верховної Ради України. Після того, як ми розглянемо поправки, я готовий зачитати текст, узгоджений з усіма зацікавленими сторонами, для стенограми з тим, щоб ми могли прийняти рішення і сказати всьому цивілізованому світу, що українці можуть домовлятися, можуть знаходити спільне рішення, що інтелектуальна власність на території України – це цінність, якій ми повинні довіряти, яку повинні захищати, незалежно від того, чи ця цінність прийшла до нас із-за кордону, чи ця цінність – авторське право, створене в нашій країні.

Шановні колеги, фактично ми розпочинаємо дискусію. Сподіваюся, що за три тижні ми зможемо швидко пройти за поправками, потім зачитати відповідний текст...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Пане Олександрє, залишайтеся, ми йдемо за поправками, яких багато, і нам краще максимально їх пройти, щоб до моменту прийняття рішення... *(Шум у залі)*.

Отже, колеги, хочу зазначити, що таблицю було роздано.

Панє Олександрє, поясніть, будь ласка. Увімкніть мікрофон ще на 2 хвилини.

СПВАКОВСЬКИЙ О.В. Шановні колеги, ще раз повторю, я з цього почав. Текст ми фактично зробили, бо вчора відбулося засідання. Ми абсолютно чітко розуміємо, що потрібен час. Тому цей текст повинен бути опублікований, а три тижні часу буде на роботу. Ми хочемо рішення прийняти не через коліно, а щоб був такий документ, який сприйматиметься українською нацією.

Інтелектуальна власність сьогодні визначає топ-країн. Якщо ми тільки за матеріальний ресурс, який обговорюємо і завжди маємо консенсус, то в даному разі ми повинні обговорювати питання, чи буде Україна створювати інтелектуальний продукт, чи буде його захищати. Ми повинні домогтися, щоб інтелектуальний продукт став головним на території України. Тоді не буде міграції, тоді молоді люди повертатимуться і створюватимуть стартапи, бо знатимуть, що українське законодавство захищає інтелектуальну власність, хто б її не створив.

Шановні колеги, цей документ дуже важливий. Я прошу всіх протягом трьох тижнів між пленарними засіданнями добре з ним попрацювати. Після того у вівторок ми, якщо буде прийнято відповідне рішення, обговоримо поправки (їх де-факто залишилося не так багато), і потім я для стенограми зачитаю узгоджену позицію.

Дуже сподіваюся, що вперше на території України з'явиться законодавство, яке захищатиме інтелектуальну власність.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. У мене до всіх є лише одне запитання. Я остерігаюся, що тут 700 сторінок і потім надто багато ми будемо витратити часу. Голови фракцій, давайте по 1 хвилині обмінємося думками, як нам діяти. Мене цікавить, скільки авторів поправок наплюгатимуть на них, щоб я розумів *(Шум у залі)*.

Хто має бажання виступити від фракцій.

Будь ласка, увімкніть мікрофон Кондратюк, 1 хвилина.

КОНДРАТЮК О.К., секретар Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги! Ми, дійсно, зараз переходимо до розгляду надважливого законопроекту, прийняття якого повинно нарешті покласти край несправедливій винагороді авторів, яка сьогодні існує в Україні. Відбулося дуже багато засідань робочої групи, маємо багато напрацювань. У результаті вийшов дуже виважений, як на нас, документ. Зрозуміло, що потрібен час для розгляду. Ми із задоволенням братимемо в цьому участь. Є багато консолідуючих поправок, є такі, що потребують додаткового обговорення. Цілком погоджуюся з доповідачем, що ми дійдемо до якоїсь консолідації.

Від імені фракції «Батьківщина», пропоную перейти до обговорення поправок уже наступного пленарного тижня.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Від «Опозиційного блоку» Ігор Шурма. Будь ласка, 1 хвилина.

ШУРМА І.М., член Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Шановний Андрію Володимировичу! Ми увесь час кажемо, що дотримуємося Регламенту. Ось принесли папір, я вам зараз його передам, він ще теплий. Люди добрі, хто прочитав 716 сторінок? Ми кажемо, що це надважливий закон для України? Ми говоримо про інтелектуальну власність і самі себе обманюємо. Давайте припинимо це, відтягнемо розгляд даного законопроекту на наступний раз, але зробимо це фахово. Це перше.

Друге. Що стосується парламентської справедливості. Ви намагаєтеся постійно сконсолідувати цей парламент, за що вам щира шана, тому що ви заручник оцієї ганьби, як вони ходять на роботу. Але я вас дуже прошу бути послідовним. Коли ми консолідовано голосуємо, ви не озвучуєте ніколи результатів голосування «Опозиційного блоку», завдяки якому приймаються рішення. Проте коли ми не голосуємо, ви

завжди говорите, що «Опозиційний блок» віддав нуль голосів. Прошу озвучувати й ті результати, коли ми підтримуємо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Я відреагую. Я зазначаю кількість голосуючих у різних ситуаціях і не маю спеціального підходу.

У тому й полягає задум, що ми розпочинаємо розгляд. Ви матимете змогу вивчити всі поправки. Вважаю, це героїчний вчинок працівників Апарату Верховної Ради України, які змогли це підготувати.

Від «Народного фронту» Тарас Кремінь, 1 хвилина.

КРЕМІНЬ Т.Д., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Як голова підкомітету Комітету з питань науки і освіти хочу подякувати всім колегам з комітету, які брали участь у розробці цього надзвичайно важливого документу, що наближає Україну до директив Європейського Союзу, загострює питання захисту інтелектуальної власності і, зрештою, дозволяє Україні вийти з числа тих країн, які, на превеликий жаль, живуть далеким минулим. Це перше.

Друге. Хочу подякувати Міністерству освіти і науки України, яке спільно з Міністерством економічного розвитку і торгівлі України та іншими міністерствами тримає на контролі питання в частині реформування інтелектуальної власності.

Третє. Залучення до робочої групи для обговорення представників усіх сфер говорить саме про те, що ми змогли максимально врахувати пропозиції та побажання всіх, хто готовий зробити Україну сучасною антипіратською країною.

Водночас контроверсійні питання, які лунали в тому числі на засіданні робочої групи та, власне, нашого комітету, я вважаю, ми повинні обговорити зважено...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Я оголошую про продовження засідання на 5 хвилин, поки не виступлять представники всіх фракцій. Колеги, я всім надам слово.

Зараз від «Блоку Петра Порошенка» Андрій Немировський, 1 хвилина, потім від «Самопоміч» Олександр Опанасенко і від «Волі

народу» Олексій Рябчин. Ось у такій послідовності будуть виступи. Будь ласка.

НЕМИРОВСЬКИЙ А.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Законопроект, дійсно, потрібно приймати. Те, що зараз у нас відбувається з інтелектуальною власністю, не сприймається в усьому світі. У нас працюють монополії, далі це неможливо. Усі митці скаржаться, що в країні не виконується закон. Закону як такого немає, їх просто оббирають як липку. Вони їдуть за кордон і там працюють. Тому цей законопроект необхідно розглядати і приймати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Опанасенко, 1 хвилина. Пане Євгене Рибчинський, прошу вибачення, потім ви.

ОПАНАСЕНКО О.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Дякую, пане Голово. Добрий вечір, шановні колеги! Хочу від фракції «Самопоміч» подякувати комітету за потужну роботу протягом останніх трьох тижнів. Я не знаю, скільки десятків годин було витрачено на перемовини, обговорення з усіма зацікавленими сторонами, тому що у процесі врегулювання та унормування захисту інтелектуальної власності дуже багато зацікавлених сторін, починаючи від митців, авторів, виконавців, творців, зовнішніх чинників, медіа тощо.

Знаєте, цей процес був дуже складним, проте, дякуючи конструктиву і бажанню всіх сторін, вирішення цього питання було знайдено. Розумію, що багато хто ще не побачив фінального результату. Думаю, за три тижні ми всі будемо готові пройти за поправками і зняти всі питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Власне, хочу наголосити на тому, що ми, розпочинаючи розгляд законопроекту, показуємо політичну волю українського парламенту. Ми жодного іншого питання не будемо

обговорювати, поки його не розглянемо. Це дуже важлива, символічна дія українського парламенту.

Євген Рибчинський. Будь ласка, 1 хвилина.

РИБЧИНСЬКИЙ Є.Ю., заступник голови Комітету Верховної Ради України у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю (одномандатний виборчий округ № 211, м. Київ, партія «Блок Петра Порошенка»). Голосіївський район, місто Київ. Хочу сказати, що це питання не нове, воно 25 років вирішується і ніяк не може вирішитися. У якийсь час воно вирішилося на користь, як подекуюють, Дмитра Табачника, і його ОКУ досі працює.

Ми протягом останніх трьох років намагаємося цю ситуацію переламати, змінити. Були внесені чотири законопроекти. Це безпосередньо мій законопроект [№ 7014](#), проект Олени Кондратюк [№ 7029](#), ще було два законопроекти, зокрема й пана Опанасенка.

Дуже добру спробу об'єднати всі ці законопроекти зробив Кабінет Міністрів України і дуже вчасно. Ми три роки працювали і тепер за один місяць намагаємося об'єднати те, що інколи зовсім об'єднати неможливо. Але ми сьогодні вже досягли консенсусу щодо багатьох дуже важливих питань, зокрема щодо роздержавлення УААСП, щодо того, від чого вираховується відсоток роялті виконавців, скільки має бути ОКУ. Думаю, обговорення цього питання, а є 400 поправок, займе як мінімум день.

Отже, дуже прошу внести це питання на розгляд 15 травня. Думаю, ми вийдемо на прийняття закону.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Хочу ще раз наголосити, що ми вже неминуче його розглянемо, ми не можемо перейти до розгляду будь-якого іншого законопроекту, поки не завершимо розгляду цього питання. Єдине, не хотілося б, щоб на це було витрачено цілий день, тому що в нас заплановані дуже важливі законопроекти щодо інформаційної політики. Давайте протягом цих тижнів якісно працюємо, щоб розгляд цього питання зайняв менше часу, ніж цілий день. Це було б гідно і правильно.

Отже, колеги, сьогодні у нас був важкий, але дуже плідний день. Ще раз вітаю вас з прийняттям Постанови «Про підтримку звернення Президента України до Вселенського Патріарха Варфоломія про надання Томосу про автокефалію Православної Церкви в Україні». Повідомляю, що я підписав її, і ця постанова вже є чинною. Молимося Богу, щоб вона дала результат, і щоб ми дочекалися давньої мрії українців про єдину Українську православну церкву.

На цьому, колеги, вечірнє засідання Верховної Ради України оголошується закритим. Запрошую вас завтра о 10 годині до сесійного залу для продовження нашої роботи. Дякую всім за дискусію, за рішення, які були сьогодні прийняті.

До побачення.